

Пустомитівська ЗОШ №2 I – III ст.

Біологічні диктанти

до тем курсу біології

10 і 11 класів

Методична розробка
вчителя біології вищої категорії,
вчителя-методиста Краєвської Н. Д.

2015 р.

Автор розробки:

Красєвська Н.Д. – вчитель біології вищої категорії,
вчитель-методист Пустомитівської ЗОШ №2 I-III ст.

Рецензенти:

Камінецький Л.Ю. – методист з природничих дисциплін відділу освіти
Пустомитівської райдержадміністрації.

Литвинюк І. Т. – вчитель біології вищої категорії, вчитель-методист
Пустомитівської ЗОШ №1 I-III ст.

Рекомендовано методичною радою
методичного кабінету районного відділу освіти
Пустомитівської держадміністрації
(протокол №3, 26.04.2014)

Методична розробка

У розробці містяться біологічні диктанти до тем курсу біології 10-11 класів.

Для вчителів та учнів загальноосвітніх шкіл.

Передмова

Запропонована розробка містить біологічні диктанти для 10-11 класів до тем, що вивчаються в цих класах відповідно до діючої навчальної програми .Вони допоможуть вчителям здійснювати систематичний контроль навчальних досягнень учнів. Дані диктанти можуть бути використані на різних етапах уроку як для диференційованого, так і інтегрованого навчання.

Мета створення даної розробки – допомога у здійсненні ефективної перевірки знань, активізації пізнавальної діяльності, у підготовці учнів до біологічних олімпіад та ЗНО.

10 клас

Вступ

Біологічний диктант

1. Біологія – це ...
2. Назвіть галузі біології.
3. Сучасна систематика поділяє органічний світ на такі царства ...
4. Основними властивостями живого є ...
5. За способом живлення організми поділяються на ...
6. Назвіть рівні організації живої матерії.
7. Клітинний рівень життя характеризується ...
8. Основними методами біологічних досліджень є ...
9. Обмін речовин – це ...
10. Назвіть відомих вам вчених – біологів України.
11. Які ви знаєте теорії походження життя.
12. Коротко поясніть вислів: «Життя – відкрита саморегульована система».

10 клас

І. Молекулярний рівень організації живої природи.

Тема 2. Органічні речовини.

Біологічний диктант

1. Органічні речовини клітини – це ...
2. Гідрофільність – це ...
3. Полісахаридами живих клітин є ...
4. Ліпіди виконують такі функції ...
5. До складу білків входять ...
6. Білки виконують такі біологічні функції ...
7. Мономерами нуклеїнових кислот є ...
8. Нуклеотиди в двох ланцюгах ДНК розміщені за принципом ...
9. Транскрипція – це ...
10. Назвіть основні властивості ферментів.
11. Енергія в клітині запасується у вигляді ...
12. Назвіть етапи кодування і передачі спадкової інформації.

10 клас

II. Клітинний рівень організації живої природи.

Тема 1. Загальний план будови клітини.

Поверхневий апарат. Ядро.

Біологічний диктант

1. Цитологія – це ...
2. Мікроскоп сконструював ...
3. Клітина – це ...
4. Організми, в клітинах яких сформоване ядро, називають ...
5. Назвіть органели еукаріотичної клітини.
6. До прокаріотів належать ...
7. Клітинна мембрана складається із ...
8. Назвіть способи транспортування речовин через мембрани.
9. Ядро клітини має такі складові ...
10. Генетичну функцію в ядрі виконують ...
11. Надмембранною структурою у клітинах тварин є ...
, а в клітинах рослин - ...
12. Коротко поясніть механізм активного транспорту речовин через клітинну мембрану.

10 клас

II. Клітинний рівень організації живої природи.

Тема 2. Цитоплазма клітини.

Біологічний диктант

1. Цитоплазма – це ...
2. Органели цитоплазми за будовою поділяються на
3. До двомембранних органел належать ...
4. Рибосоми – органели клітини, що забезпечують...
5. Фотосинтез – це ...
6. За структурою ендоплазматична сітка буває ...
7. Генетичний код – це ...
8. На внутрішніх мембранах мітохондрій відбуваються ...
9. Назвіть етапи біосинтезу білка.
10. Кінцевими продуктами дихання є ...
11. Рівняння повного розщеплення глюкози має вигляд ...
12. Процесами пластичного обміну є ..., а процесом енергетичного обміну - ...

10 клас

III. Організменний рівень організації живої природи.

Тема 1. Неклітинні форми життя.

Біологічний диктант

1. Віруси – це ...
2. Зріла вірусна частинка складається з ...
3. Назвіть вірусні хвороби людини.
4. ВІЛ – інфекція – це ...
5. Заходами профілактики СНІДу є ...
6. Способами поширення вірусних інфекцій є ...
7. Пріони – це ...
8. Пріони беруть участь у ...
9. Генетичний матеріал вірусів представлений ...
10. Життєвий цикл вірусів включає такі фази ...
11. Назвіть особливості проникнення вірусу в клітину.
12. Еволюційна роль вірусів полягає в ...

10 клас

II. Клітинний рівень організації живої природи.

Тема 3. Клітина як цілісна система.

Біологічний диктант

1. Хромосоми – це ...
2. Сукупність кількісних і якісних ознак хромосомного набору клітини називають ...
3. Статевими називають хромосоми, що ...
4. Диплоїдний набір хромосом характерний для ... клітин.
5. Клітинний цикл складається з ...
6. Мітоз – це ...
7. Назвіть послідовно фази мітозу.
8. За допомогою мейозу утворюються ...
9. В інтерфазі клітини відбуваються такі процеси ...
10. Особливостями профазі I мейозу є ...
11. Енергетичне забезпечення клітини відбувається завдяки ...
12. Сучасна клітинна теорія включає такі положення ...

III. Організмний рівень життя.

Тема 4. Розмноження організмів.

Біологічний диктант

1. Розмноження – це ...
2. Нестатеве розмноження здійснюється ...
3. Назвіть статеві клітини.
4. Характерною ознакою гамет є ...
5. Запліднення – це ...
6. Вегетативне розмноження властиве ...
7. Брунькуванням розмножуються ...
8. Гаметогенез – це ...
9. Амфіміксис – це ...
10. Назвіть характерні ознаки яйцеклітини.
11. Особливість партеногенезу полягає у ...
12. Еволюційна роль статевого розмноження у ...

11 клас

III. Організмний рівень життя.

Тема 5. Закономірності спадковості.

Біологічний диктант

1. Генетика – це ...
2. Різні стани гена, що визначають стани альтернативної ознаки – це ...
3. Домінантний ген – це ...
4. Особини у генотипі яких містяться різні алелі одного й того ж гена називаються ...
5. У генотипі гомозигот наявні ...
6. Моногібридне схрещування – це ...
7. Проміжне успадкування ознак спостерігається при ...
8. Сформулюйте перший закон Менделя.
9. Розщеплення за фенотипом 9:3:3:1 характерне для
10. Зчеплене успадкування можливе за умови ...
11. Напишіть схему схрещування, що ілюструє II закон Менделя.
12. Основні положення хромосомної теорії такі ...

III. Організмний рівень життя.

Тема 6. Закономірності мінливості.

Біологічний диктант

1. Мінливість – це ...
2. Є такі форми мінливості ...
3. Генотипна мінливість – це ...
4. Комбінативна мінливість пов'язана із ...
5. Мутації – це ...
6. Залежно від характеру впливу на організм і його життєдіяльність розрізняють такі мутації ...
7. Летальні мутації спричиняють ...
8. Поліплоїдія належить до ... мутацій.
9. Хромосомні мутації приводять до ...
10. Більшість генних мутацій є ...
11. Причинами мутацій є дія Вони бувають
12. Основними положеннями мутаційної теорії де Фріза є ...

11 клас

III. Організмний рівень життя.

Тема 7. Генотип як цілісна система.

Біологічний диктант

1. Ген – це
2. Ділянка ДНК, що має специфічну послідовність нуклеотидів і специфічний вплив на ознаки організму називається
3. Регуляторні гени визначають
4. Закон гомологічних рядів спадковості сформулював
5. Генетика людини – наука про
6. Назвіть спадкові хвороби людини.
7. Завдання селекції рослин є створення і удосконалення ..., а селекції тварин -
8. Цитоплазматична (позаядерна) спадковість зумовлена
9. Схрещування близькоспоріднених організмів називають ..., а неспоріднених -
10. Явище гетерозису зумовлене
11. ГМО – це
12. Екзони та інтрони – що це ?

11 клас

III. Організмний рівень життя.

Тема 8. Індивідуальний розвиток організмів.

Біологічний диктант

1. Запліднення – це
2. Жіночі гамети – це ..., чоловічі -
3. Подвійне запліднення характерне для
4. Онтогенез – це
5. Процес ембріонального розвитку включає такі етапи
6. Назвіть зародкові листки ембріона тварин.
7. Постембріональний розвиток розпочинається ..., а закінчується
8. Назвіть типи постембріонального розвитку.
9. Характерною ознакою непрямого розвитку є
10. У життєвому циклі вищих рослин чергуються ...
11. Гомеостаз розвитку – це
12. Які властивості мають стовбурові клітини ?

11 клас

IV. Надорганізмкові системи.

Тема 1. Популяція. Екосистема. Біосфера.

Біологічний диктант

1. Основні середовища існування організмів
2. Екологія – це наука
3. Біоценоз – це сукупність живих організмів, що мешкають на однорідній території: так, ні.
4. Екосистемі характерні такі властивості
5. Назвіть типи взаємозв'язків в біогеоценозі.
6. Продуценти – це
7. Перетворення речовин в екосистемі відбувається у вигляді
8. Абіотичні фактори – це
9. За способом живлення організми поділяються на
10. Критерії виду.
11. Правило екологічної піраміди показує
12. Показники, що характеризують стан популяції – це

11 клас

V.Історичний розвиток органічного світу.

Тема 1.Основи еволюційного вчення.

Біологічний диктант

1. Органічна еволюція – це
2. Першу еволюційну теорію запропонував
3. Дарвінізм – це
4. Головними факторами еволюції (за Дарвіном) є
5. Гомологічними називають органи
6. Наведіть приклади аналогічних органів.
7. Суть мікроеволюційного процесу полягає у
8. Елементарними рушійними силами еволюції є
9. Природний добір як головний фактор еволюції має такі форми
- 10.Сформулюйте біогенетичний закон.
- 11.Назвіть основні ароморфози: I – квіткових рослин; II – ссавців.
- 12.За положеннями СТЕ популяцію вважають одиницею еволюції. Чому?

Література:

1. Тагліна О.В. Біологія. 10 кл. Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. – Х.: Видавництво «Ранок», 2010. – 256 с. і іл.
2. Межжерін С.В. Біологія: підручник для 11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2011. – 336 с. і іл.
3. Вихренко А.С., Вихренко Т.О. Зошит з біології учня 11 кл. – 9-е видання. – К.: Школяр, 2011. – 112 с.
4. Андерсон О.А. Робочий зошит з біології учня 10 кл. – Вид. 5-е, переробл. І доповн. – К.: Школяр, 2013. – 120 с.
5. Задорожний Х.М. Біологія. 11 клас. Стандарт і академічний рівень. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 104 с. і табл.
6. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Біологія. Рівень стандарту. Академічний рівень. Профільний рівень. – К. – 2010. – 96 с.